

УДК 657.3

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАННЯ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПАТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЗА МСФЗ

І. А. Бурець

студентка 5 курсу, група ОА-51м, Навчально-науковий інститут економіки менеджменту і
права

Науковий керівник – к.е.н. С. Я. Зубілевич

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Визначено основні особливості розкриття публічним акціонерним товариством «Рівненський науково дослідний інститут технології машинобудування» (РНДІТМ) інформації про власний капітал та подання її у фінансових звітах відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Ключові слова: власний капітал, розкриття, подання, фінансова звітність за МСФЗ.

Identified the key features of the disclosures of PJSC "Rivneskyy Research Institute of Manufacturing Engineering" (RNDITM) information on owners' equity and its (?) presentation in financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS).

Key words: owners capital, disclosure, presentation, financial reporting under IFRS.

Определены основные особенности раскрытия публичным акционерным обществом «Ровенский научно исследовательский институт технологии машиностроения» (РНДИТМ) информации о собственном капитале и представления ее в финансовой отчетности в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (МСФО).

Ключевые слова: собственный капитал, раскрытие, предоставление, финансовая отчетность по МСФО.

Вступ. Проблема більш широкого висвітлення інформації про власний капітал постала перед українськими ПАТ внаслідок зобов'язання надавати з 2012 року фінансову звітність за МСФЗ. У попередні роки українські підприємства готували примітки до фінансових звітів за наказом Міністерства фінансів, який додаткове розкриття інформації про власний капітал не передбачав, та окремо виконували вимоги Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку щодо розкриття інформації про емітента.

Аналіз останніх досліджень. Окремі питання обліку та відображення у звітності інформації про власний капітал досліджували як українські так і зарубіжні економісти Н.С. Акімова, О.О. Безпалова, А.П. Бобяк, К.П. Боримська, Р.В. Варічева, В.В. Сопко, Н.М. Самородова, Л.Л. Тягнирядно та інші. Більшість вчених вважає, що власний капітал відображає вартість засобів, що належать власникам підприємства та є показником, що характеризує фінансовий стан підприємства, розкривають значення фінансової та управлінської звітності для управління капіталом, аналізують склад облікової політики підприємства щодо власного капіталу. Не применшуючи їх внесок у розробку даних аспектів, вважаємо, що питання відображення власного капіталу в фінансовій звітності підприємства в умовах впровадження МСФЗ потребує свого подальшого дослідження.

Методика досліджень. Відповідно до концептуальної основи МСФЗ, власний капітал є синонімом чистих активів. Фінансова концепція капіталу та її збереження використовуються в якості основи складання фінансових звітів. Інформація, яка в них надається, зокрема, про власний капітал, повинна задовольнити широке коло користувачів, що вирішується шляхом подання у фінансових звітах (звіті про фінансовий стан і звіті про власний капітал) та розкриття у примітках.

Постановка завдання. Завданням даного дослідження є розкриття особливостей подання та розкриття інформації про власний капітал на прикладі ПАТ «РНДІТМ» з урахуванням потреб управління власним капіталом.

Результати дослідження. Інформаційні потреби користувачів повинні визначатися необхідністю вирішення такого переліку задач управління власним капіталом з позиції системного підходу: пошук джерел коштів для формування власного капіталу; оцінка вартості окремих складових власного капіталу та можливості їх використання; механізм формування складових власного капіталу; обґрунтування оптимальної структури власного капіталу; використання елементів власного капіталу для фінансування діяльності [1]. Відповідно до цих завдань проведемо порівняння інформації, яка надається ПАТ «РНДІТМ» у фінансових звітах та інформації про емітента з вимогами МСФЗ.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика подання та розкриття інформації про власний капітал ПАТ

Фінансові звіти, затверджені МФУ[5]	Вимоги МСБО 1 [4]	Інформація емітента цінних паперів
Звіт про фінансовий стан (форма №1): - Зареєстрований капітал; - Капітал у дооцінках; - Додатковий капітал; - Резервний капітал; - Нерозподілений прибуток; - Неоплачений капітал; - Вилучений капітал	Звіт про фінансовий стан: - випущений капітал та резерви (сплачений капітал, емісійний дохід та капітальні резерви)	Звіт про фінансовий стан (форма №1)
Звіт про власний капітал (форма №4): для кожного компонента власного капіталу - залишок на початок і кінець року; - зміни за період.	Звіт про зміни у власному капіталі для кожного компонента власного капіталу - впливи ретроспективного застосування або ретроспективного перерахунку, визнаного відповідно до МСБО 8 - зіставлення вартості на початок та на кінець періоду, окремо розкриваючи зміни в результаті операцій з власниками, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників, показуючи окремо внески власників та виплати власникам.	Звіт про власний капітал (форма №4)
Примітки до фінансової звітності:		засновники та/або учасники емітента та кількість і вартість акцій (розмір часток, паїв); володіння посадовими особами емітента акціями емітента. особи, що володіють 10 % та більше акцій емітента; дивіденди; випуски акцій емітента; викуп власних акцій протягом звітного періоду.
- вид капіталу; - в якій сумі сформовано капітал; - склад капіталу; - кількість та вид акцій; - суми непокритих збитків, причина їх утворення; - період виплати та сума дивідендів; - методика розрахунку прибутку на одну акцію.	для кожного класу акціонерного капіталу: - кількість акцій, дозволених до випуску; - кількість випущених і повністю сплачених акцій, а також випущених, але не повністю сплачених акцій; - номінальна вартість однієї акції або факт відсутності номінальної вартості акцій; - узгодження кількості акцій в обігу на початок та на кінець періоду; - права, привілеї та обмеження, які супроводжують цей клас, включаючи обмеження з виплати дивідендів і повернення капіталу; - акції, зарезервовані для випуску на умовах опціонів і контрактів з продажу, включаючи умови та суми; опис характеру призначення кожного резерву у власному капіталі; якісна інформація про цілі, політики та процеси суб'єкта господарювання стосовно управління капіталом	

Зауважимо, що всі підприємства в Україні повинні складати фінансові звіти за типовими формами, затвердженими Міністерством фінансів. Інформацію, яка вимагається МСФЗ, але не передбачена відповідною формою, слід додатково розкривати у примітках [2].

Рівень деталізації інформації залежить від вимог МСФЗ, а також розміру, характеру і функції відповідних сум. Міністерством фінансів України з цією метою запропоновано відповідні кількісні пороги [3].

Таким чином, вимоги МСФЗ забезпечують найбільший обсяг інформації для управління власним капіталом. Проте на практиці зазначені вимоги не виконуються (табл. 2).

Таблиця 2

Примітки до Форми 4 «Звіт про власний капітал» ПАТ «РНДІТМ»

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
<i>Акціонерний (статутний) капітал</i>
Акціонерний капітал сформований в сумі 3 724 000 грн., та складається з простих іменних акцій в кількості 7 448 000 штук номінальною вартістю 0,05 грн.
<i>Непокриті збитки</i>
станом на 31.12.2012 року становлять 1204 тис. грн., в т.ч. 791 тис. грн. за рахунок переходу на МСФЗ
станом на 31.12.2011 року становлять 1100 тис. грн., в т.ч. 913 тис. грн. за рахунок переходу на МСФЗ
<i>Виплата дивідендів, нарахованих у попередні роки, проводилась в сумі 2 тис. грн.</i>
За наявності прибутку підприємство <i>прибуток на акцію</i> розраховується шляхом ділення прибутку (збитку), що відноситься на частку простих акціонерів, на середньозважене число простих акцій в обігу.

Зокрема, не наводиться облікова політика щодо власного капіталу, а також не розкриті зовнішні вимоги до управління капіталом та факт їх невиконання. Як відомо, акціонерні товариства відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» повинні створювати резервний капітал [6]. У ПАТ «РНДІТМ» він відсутній. Також не висвітлені цілі, політики та процеси суб'єкта господарювання стосовно управління капіталом. У такій примітці доцільно навести співвідношення власного та запозиченого капіталу.

Щоб уникнути порушень МСФЗ та забезпечити користувачів усією необхідною інформацією щодо власного капіталу рекомендуємо використовувати контрольний листок, в якому потрібно перерахувати вищенаведені вимоги та перевіряти їх дотримання кожного разу під час складання фінансових звітів. Такий листок може також використовуватися внутрішнім аудитором ПАТ для оцінки повноти наданої у фінансовій звітності інформації.

Список використаних джерел:

1. Боримська К.П., Варічева Р.В. Удосконалення методичного забезпечення облікового відображення власного капіталу в системі управління акціонерним товариством// Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 3(21). - С.58-70. 2. Лист Міністерства фінансів України від 04.01.2013 №31-08410-06-5/188 «Щодо форм фінансової звітності за 2012 рік»// [Ел. ресурс]. Режим доступу: minfin.gov.ua. 3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України. Наказ МФУ від 27.06.2013 №635// [Ел. ресурс]. Режим доступу: minfin.gov.ua. 4. МСБО 1 «Подання фінансових звітів»// [Ел. ресурс]. Режим доступу: zakon.rada.gov.ua. 5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Затв. наказом МФУ від 28.03. 2013 № 433// [Ел. ресурс]. Режим доступу: minfin.gov.ua. 6. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року N 514-VI // [Ел. ресурс]. Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua